

Geç Homonim Olan *Algül* [*Rosa pisiformis* (Christ) Sosn.] İçin Yeni Bir Ad (*Rosa vuraliana* Aslan) ve *Sarıkırmızı Gül* (*Rosa* × *ozcelikii* Korkmaz & Kandemir) Taksonu Türkçe Bilimsel Adı İçin Doğrulama

Serdar ASLAN^{1*}

¹Düzce Üniversitesi, Bilimsel Dergiler Koordinatörlüğü, Düzce, 81620, Türkiye

*Sorumlu yazar / Correspondence: serdaraslan@duzce.edu.tr

Geliş/Received: 13.11.2025 • Kabul/Accepted: 13.04.2026 • Yayın/Published Online: 30.04.2026

Öz: *Rosa vuraliana* adı, geç homonim olan *Rosa pisiformis* (Christ) Sosn. [(Gray'inki değil, (1881)] için yeni bir ad olarak önerilmiştir. Ayrıca, *Rosa pisiformis* (Christ) Sosn. için kullanılan Türkçe bilimsel ad "algül" adı, *Rosa vuraliana*'ya aktarılmıştır. Ek olarak *Rosa* × *ozcelikii* melez türünün Türkçe bilimsel adı için doğrulama yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Algül, *Rosa pisiformis*, *Rosa vuraliana*, *Rosa* × *ozcelikii*, Sarıkırmızı Gül, Türkiye, Endemik

A New Name (*Rosa vuraliana* Aslan) for the Late Homonym *Rosa pisiformis* (Christ) Sosn. (*Al Gül*) and Validation of the Turkish Scientific Name for the *Rosa* × *ozcelikii* Korkmaz & Kandemir (*Sarıkırmızı Gül*)

Abstract: The name *Rosa vuraliana* has been proposed as a new name for the late homonym *Rosa pisiformis* (Christ) Sosn. [(not Gray's, (1881)]. Additionally, the Turkish scientific name "algül" used for *Rosa pisiformis* (Christ) Sosn. has been transferred to *Rosa vuraliana*. Additionally, validation has been performed for the Turkish scientific name of the *Rosa* × *ozcelikii* hybrid species.

Keywords: Algül, *Rosa pisiformis*, *Rosa vuraliana*, *Rosa* × *ozcelikii*, Sarıkırmızı Gül, Türkiye, Endemic

GİRİŞ

Rosa (Gül) cinsi, Türkiye'de 1'i kültür (*R. damascena* Mill. / *Isparta gülü*) olmak üzere 31 tür ve 3'ü endemik olmak üzere 32 taksonla temsil edilmektedir (Aslan, 2012). 2016 yılında Korkmaz ve arkadaşları tarafından *Rosa* × *ozcelikii* Korkmaz & Kandemir [*sarıkırmızı gül*, *Phytotaxa* 245(3): 212 (2016)] isimli bir melez tür yayınlanmıştır. Böylece toplam sayı, 1'i kültür, 1'i de melez tür olmak üzere 32 tür ve 33 taksona çıkmıştır. Endemizm oranı yaklaşık % 9'dur. Bunlardan endemik bir tür olan *R. pisiformis* (Christ) Sosn. (*algül*) türü, Ağrı, Bayburt, Gümüşhane, Erzincan, Erzurum, Kars, Van illerinde yayılış göstermektedir (Nilsson, 1972).

BULGULAR

Yeniden adlandırma:

Bu tür ilk olarak, Flora Orientalis adlı eserde, *Rosa cinnamomea* var. *pisiformis* Christ adıyla yayınlanmış ve incelenen örnek olarak Aucher-Eloy'un 1431 nolu örneği gösterilmiştir (Boissier, 1888: s. 210). Daha sonra bu takson 1942 yılında Sosnowsky tarafından, yeni bir statü ve düzenleme ile *Rosa pisiformis* (Christ) Sosn. olarak yayınlanmıştır (IPNI, 2025). Fakat *R. pisiformis* adı, daha önce A.B.D.'nin British Kolombiya bölgesinden Samuel Frederick Gray tarafından yayınlandığı için, Uluslararası Alg, Mantar ve Bitkileri Adlandırma Yasası Madde 53.1'e göre, *R. pisiformis* (Christ) Sosn. türüne bu çalışmada yeni bir ad verilmiştir (Engelmann, 1881; Turland vd., 2018).

Tiplendirme:

Mandenova (1970) yaptığı revizyon çalışmasında *R. pisiformis* için tip bilgisi "Armenia Turcica, Aucher-Eloy 1431" olarak belirtmesine rağmen, kaç örnek incelediğine veya örneklerin hangi herbaryumda olduğuna dair herhangi bir bilgi vermemiştir. Nilsson (1972), Türkiye Florası'nda Kew (K) herbaryumundaki Aucher-Eloy 1431 nolu örneği incelemiş olmasına rağmen, herhangi bir holotip veya lektotip belirtmemiştir. Bununla birlikte, "Type: [Turkey] Armenia Turcica, Aucher 1431 (iso. K!)" şeklinde bir bilgi paylaşmıştır. Nilsson'un izotip kullanımı, lektotip olarak

düzeltilmesi gereken bir hatadır (Turland vd., 2018; Mad. 9.10). Ayrıca GBIF (2025) veritabanı kullanılarak, yapılan araştırma sonucu British Museum (BM) herbaryumunda Aucher-Eloy'a ait iki adet orijinal materyal olduğu tespit edilmiştir. Bu örneklerin her biri de izolektotiptir.

SONUÇLAR

Türkçe ad aktarma:

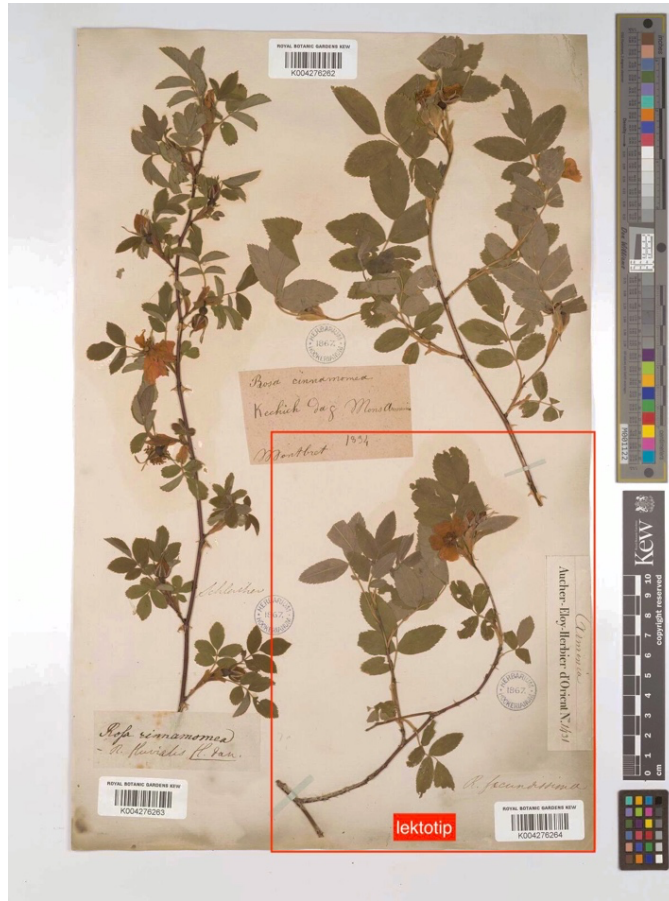
Menemen vd., (2021) tarafından hazırlanan yönergenin Kısım II, Kural 14 maddesine göre, *R. pisiformis* (Christ) Sosn. türüne ait "algül" adı, *R. vuraliana* Aslan türüne aktarılmıştır.

Rosa vuraliana Aslan, yeni ad / *nom. nov.* / algül, **aktarma ad** [adı aktarılan: *Rosa pisiformis* (Christ) Sosn., Türk. Bitkileri. List. s. 811 (2012)].

≡ *R. pisiformis* (Christ) Sosn., Izv. Armyansk. Fil. Akad. Nauk S.S.S.R. 8(22): 69 (1942), (Gray'inki değil, 1881 / non Gray, 1881).

≡ *R. cinnamomea* var. *pisiformis* Christ, Fl. Orient. Suppl. 210 (1888).

Tip/Typus: Türkiye: "Armenia Turcica", Aucher 1431 (**leкто.:** K 004276264[veb!]"<<https://images.data.kew.org/image/viewer?imageId=d6ed3e3e-3aa0-4270-a304-70e345b6ec81>>, er. tar.: 03 xii 2025"), (**izoleкто.:** BM 000602035[veb!]"<<https://www.gbif.org/occurrence/1056884899>>, er. tar.: 11 xi 2025"; ve 000901717[veb!]"<<https://www.gbif.org/occurrence/1055735823>>, er. tar.: 11 xi 2025). Nilsson tarafından belirlenmiştir: Davis, P.H. (ed.). Fl. Turkey 4: 112 (1972).

Şekil 1. *Rosa vuraliana* Aslan (≡ *R. cinnamomea* var. *pisiformis* Christ) lektotipi (K004276264), (Kew Data Portal, 2025)

Etimoloji: Bu taksonun adı, Türkiye'nin önde gelen botanikçisi ve Türkiye flora ve vejetasyon uzmanı olan Prof. Dr. Mecit Vural'ın onuruna ithaf edilmiştir.

Yeni Türkçe bilimsel adlar:

Rosa × *ozcelikii* Korkmaz & Kandemir / *sarıkırmızı gül*, **yeni Türkçe bilimsel ad.**

Türkçe sin.: *sarıkırmızı gül*, Phytotaxa 245(3): 212 (2016), [geçz. ad / *nom. inval.*].

Menemen ve ark. (2013) tarafından hazırlanan yönergenin Kısım II, K5 maddesinden hareketle, Korkmaz ve ark. (2016: s. 212) tarafından yapılan çalışmada bahsedilen, ama hiçbir türün eşsiz Türkçe bilimsel adı olarak belirlenmemiş adlardan biri olan “*sarıkırmızı gül*” adı, *Rosa × ozcelikii* için yeni Türkçe bilimsel ad olarak uygun görülmüştür.

TEŞEKKÜR

Değerli fikirleri için Prof. Dr. Adil Güner, Prof. Dr. Yusuf Menemen ve Dr. Fatih Yayla'ya ve Kew Herbariumu koleksiyon sorumlusu Alan Paton'a teşekkürü bir borç bilirim.

KAYNAK LİSTESİ

- Acatay, A. (1969). *Gül (Rosa damascena Mill.) ve Gül Yağı*. Özyayın Matbaası, İstanbul.
- Aslan, S. (2012). *Rosa L.* Şu eserde: Güner, A., Aslan, S., Ekim, T., Vural, M. ve Babaç, M.T. (edlr.) (2012b). *Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler)*, s. 810-812. Flora Araştırmaları Derneği, Ali Nihat Gökyiğit Vakfı, İstanbul.
- Boissier, E. (1888). *Flora Orientalis: Sive, Enumeratio Plantarum in Oriente a Graecia et Aegypto ad Indiae Fines Hucusque Observatarum*. Supplementum, H. Georg, Basileae: Cenevre.
- Engelmann, G. (1881). Some additions to the North American flora. *Bot. Gaz.* 6(7): 235–238.
- GBIF.org (2025). GBIF Backbone Taxonomy. “<<https://www.gbif.org/species/3002293>>, er. tar.: 12 xi 2025”.
- IPNI (2025). International Plant Names Index. The Royal Botanic Gardens, Kew, Harvard University Herbaria & Libraries and Australian National Herbarium. “<<http://www.ipni.org>>, er. tar.: 12 xi 2025”.
- Kew Data Portal (2025). “<<https://images.data.kew.org/image/viewer?imageId=d6ed3e3e-3aa0-4270-a304-70e345b6ec81>>, er. tar.: 03 xii 2025”.
- Korkmaz, M., Kandemir, A. ve Nalan, Y.D. (2016). A new natural hybrid of *Rosa* (*Rosaceae*) from Turkey. *Phytotaxa* 245(3): 207–215. doi: 10.11646/phytotaxa.245.3.3.
- Mandenova, I.P. (1970). A revision of *Rosa* in Turkey. *Notes Roy. Bot. Gard. Edinburgh* 30(2): 327–340.
- Menemen, Y., Aytaç, Z. ve Kandemir, A. (2013). Türkçe bilimsel bitki adları yönergesi. *Bağbahçe* 47: 28–31.
- Nilsson, Ö. (1972). *Rosa L.* Şu eserde: Davis, P.H. (ed.) (1972). *Flora of Turkey and the East Aegean Islands*, 4: 106-128, Edinburgh Univ. Press, Edinburgh.
- Turland, N. J., Wiersema, J. H., Barrie, F. R., Greuter, W., Hawksworth, D. L., Herendeen, P. S., Knapp, S., Kusber, W.-H., Li, D.-Z., Marhold, K., May, T. W., McNeill, J., Monro, A. M., Prado, J., Price, M. J. ve Smith, G. F. (edlr.) (2018). *International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants (Shenzhen Code) adopted by the Nineteenth International Botanical Congress Shenzhen, China, July 2017*. Regnum Vegetabile 159. Koeltz Botanical Books, Glashütten. doi: 10.12705/Code.2018.